

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTS- PLAN

FÖR

**DINGELVIK-LÄSTVIKS-
OMRÅDET**

**Samrådshandling
1996-09-16**

FÖRDLUPAD ÖVERSIKTS- PLAN

FÖR

OMRÅDET
DINGELVIK-LÄSTVIKS-

Samrådshandling
1966-09-16

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sid

Bakgrund	5
Översiktsplanens roll	6
Redovisning av allmänna intressen	9
Bebyggelse och boende	12
Naturvärden och naturvård	15
Kulturmiljövård	18
Turism och friluftsliv	20
Areella näringar	22
Mineralförekomst	24
Konsekvenser av olika markanvändning	26
Avvägning mellan olika allmänna intressen	28
Riksentressen	29
Bevarande/utvecklingsplan	30
Planförslag	31

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR DINGELVIK-LÄSTVIKSOMRÅDET

BAKGRUND

Hushållningen med våra naturresurser har varit en viktig del av den översiktliga planeringen sedan början av 1970-talet. Den första propositionen om naturresurshushållning (Hushållning med mark och vatten) behandlades av riksdagen 1972. Trots propositionens titel kom den fysiska planeringen under lång tid att koncentreras till marken. Intresset för och kunskaperna om vattenplanering har varit små.

Under senare år har naturresurshushållningen fått en allt mer framskjuten plats i den fysiska planeringen. En orsak till detta är nödvändigheten av att forma ett uthålligt kretsloppssamhälle. Den senaste ändringen av plan- och bygglagen, som trädde i kraft den 1 januari 1996, innebär att resultatet av Agenda 21-arbetet i kommunerna skall lyftas in i översiktsplanen. Planen ska vara en väsentlig del i den kommunala miljöpolitiken.

Alla människor och samhällen måste ha tillgång till användbart sötvatten. Globalt sett är sötvattnet en knapp resurs och tillgången till vatten väntas bli en fråga av stor strategisk betydelse under de närmaste decennierna. I Sverige är vi synnerligen gynnade vad gäller tillgången på sötvatten av god kvalitet. Även om vattenplaneringens relativa betydelse ökat under senare år, finns det en risk att vi undervärderar vattentillgångarnas långsiktiga betydelse.

Bengtsfors kommun är även efter svenska förhållanden en mycket vattenrik kommun. Det är av strategisk betydelse för kommunens långsiktiga utveckling att slå vakt om denna resurs, såväl grundvattentillgångarna som ytvatten i form av sjöar och vattendrag. Vattenhushållningen bör därför ägnas ökad uppmärksamhet i den fysiska planeringen.

Kommunens viktigaste grundvattentäkt finns vid Lästvik i Steneby socken. Det område som kommer att påverkas av en eventuell framtida gruvdrift ligger i nära anslutning till skyddsområdet för grundvattentäkten. Detta har aktualiserat behovet av att fördjupa planeringen vad avser den långsiktiga hushållningen med vattenresurserna i detta område. En framtida gruvdrift kan tänkas medföra andra former av miljöpåverkan och markanvändningskonflikter. Den befintliga översiktsplanen behandlar av skäl som berörts inledningsvis inte dessa frågor på ett tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen har därför beslutat att en fördjupad översiktsplan ska tas fram för det berörda området. Syftet är att kartlägga olika intressekonflikter samt möjliga avvägningar och lösningar vad gäller markanvändningen i området.

ÖVERSIKTSPLANENS ROLL

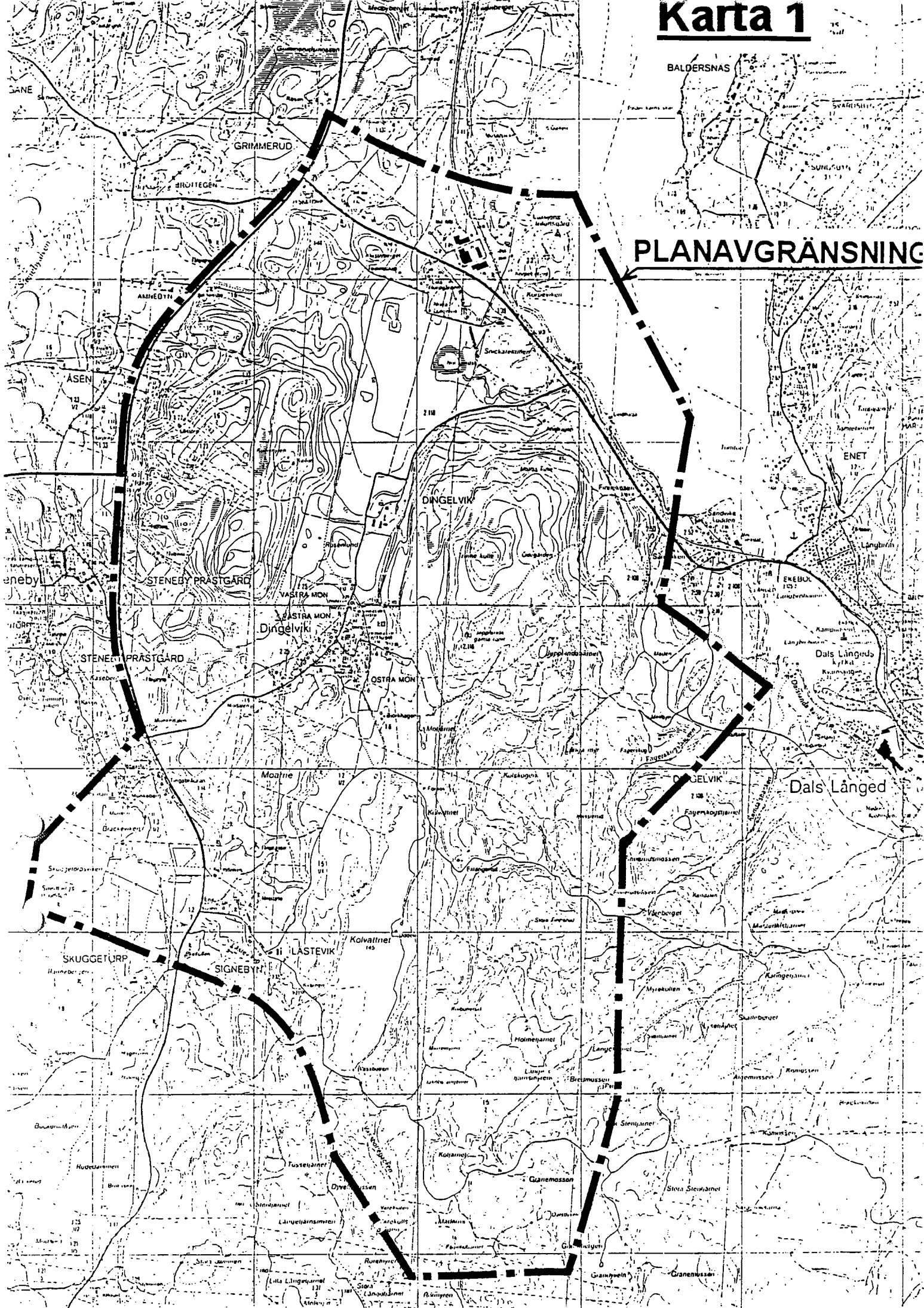
De grundläggande principerna för hushållningen med naturresurserna anges i Naturresurslagen (NRL). Denna lag är en ramlag under vilken ett 15-tal speciallagar, bland andra plan- och bygglagen (PBL) och minerallagen sorterar.

Översiktsplanen är ett medel för kommunen att precisera hur NRL:s principer skall tillämpas på mark och vattenanvändningen. Planen anger kommunens syn på mark- och vattenresursernas nyttjande samt avvägningar mellan naturresursutnyttjande och andra intressen, exempelvis boendeintresset. Den myndighet som tillämpar 2 och 3 kapitlen i NRL, t.ex. Bergmästaren, skal i sin bedömning ta hänsyn till om den verksamhet som prövas är förenlig med en lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med översiktsplanen för området.

Översiktsplaner är inte juridiskt bindande, men skall däremot vara vägledande för beslut enligt de speciallagar som sorterar under NRL. För att omsätta planens intentioner i tvingande planbestämmelser måste översiktsplanen genomföras i form av områdesbestämmelser eller detaljplan.

Kommunfullmäktige antog i mars 1994 en översiktsplan för hela kommunen. Denna plan, omfattande Dingelvik-Lästviksområdet är en fördjupning eller precisering av den kommuntäckande översiktsplanen. Avgränsningen av det område som omfattas av fördjupningen framgår av karta 1. Avgränsningen har i första hand gjorts för att planen allsidigt ska kunna belysa områdets betydelse som grundvattentäkt och eventuella konflikter mellan vattentäkten och andra former av markanvändning. Hela det område som kan väntas bli påverkat av eventuell gruvdrift har tagits in i planen, liksom hela det område som kan antas vara av betydelse för nuvarande och framtida nyttjande av vattentäkten i Lästvik. Avgränsningen har också gjorts med avseende på berörda turist- och friluftsanläggningars intresseområden. Därför infattas hela det område i norr som benämns Karls Gärde.

1994

REDOVISNING AV ALLMÄNNA INTRESSEN

Grundvatten och vattenförsörjning

Vattentäkten i Lästvik

Den kommunala grundvattentäkten i Lästvik består av ett vattenverk och två uttagsbrunnar. Täckten försörjer samhällena Dals Långed, Billingsfors och Dingelvik samt industriområdet Karls Gärde med dricksvatten. Uttaget är omkring 5000 pe (personekvivalenter) genomsnittligt.

Enligt vattendom (1989-06-26, VA 1/85) har kommunen rätt att ur Lästvikstäckten ta ut 2000m³ under ett och samma dygn (motsvarande 23 l/sek), dock högst 2900m³ under ett och samma dygn. Detta tillstånd bygger på en beräkning av grundvattenbildningen, utförd 1974, enligt vilken grundvattenbildningen i området bedöms vara i medeltal 23 l/sek. VIAK AB, som utförde beräkningen, har i brev 1995-11-07 uppgett att denna beräkning alltjämt bör vara relevant. Tappningen under 1995 var i genomsnitt 1300 m³ per dygn.

Vattenkvalitet

Kvaliteten på vattnet i Lästvikstäckten är mycket hög. Som exempel på detta kan nämnas att intresse finns för anläggande av tappningsstation för buteljering och försäljning på den Europeiska marknaden. Vattnets naturliga PH-värde är neutralt med dragning åt det basiska hållet. vattnet har naturlig kalk- kolsyre-jämnvikt med hög vätekarbonathalt och en hårdhet på ca 4 °dH. Skulle vattenuttaget behöva ökas utöver de 2000m³ per dygn som vattendomen medger och grundvattenbildningen inte räcker till, lämpar sig området för konstgjord infiltration.

Geohydrologiska förhållanden

Grundvattentäckten i Lästvik är belägen i Stenebyåsen, som sträcker sig norrut från Ödskölts moar efter östra kanten av sjön Iväg. Åsen fortsätter från Lästvik norrut över Steneby mot sjön Ärtängens sydspets. En blås avgränsas vid Dingelvik i nordostlig riktning mot Laxsjön.

Vid Lästvik framträder åsen som ett mäktigt grovsediment, med en yta av ca 0,8 km². Fältet är genomsett av ett komplicerat system av djupa dödisgröpar. Dess överyta har en relativt konstant nivå, ca 150 m.ö.h. Grovsedimentområdet är på tre sidor omgivet av bergshöjder, medan västsidan är öppen mot Iväg. Mot sjön är grovsedimenten täckta av lera. Här finns flera källor, av vilken den största är belägen ca 200 m nordväst om vattentäckten.

Grundvattenbildningen i området sker till övervägande del genom infiltration i grovsedimenten norr om grundvattentäckten. I området från Dingelvik i norr och söderut bedöms den huvudsakliga grundvattenströmningen vara mot väst eller sydväst mot Iväg.

10

I berggrunden förekommer grundvattnet i sprickor i berget. Mängden sprickor och deras egenskaper (hur breda och långa de är och vilka riktningar de löper) bestämmer berggrundens hydrauliska egenskaper. Dessa är idag inte undersökta i berggrunden vid Dingelvik. Man vet dock att berggrunden innehåller grundvatten som kommunicerar med grundvatten och ytvatten i omgivningen.

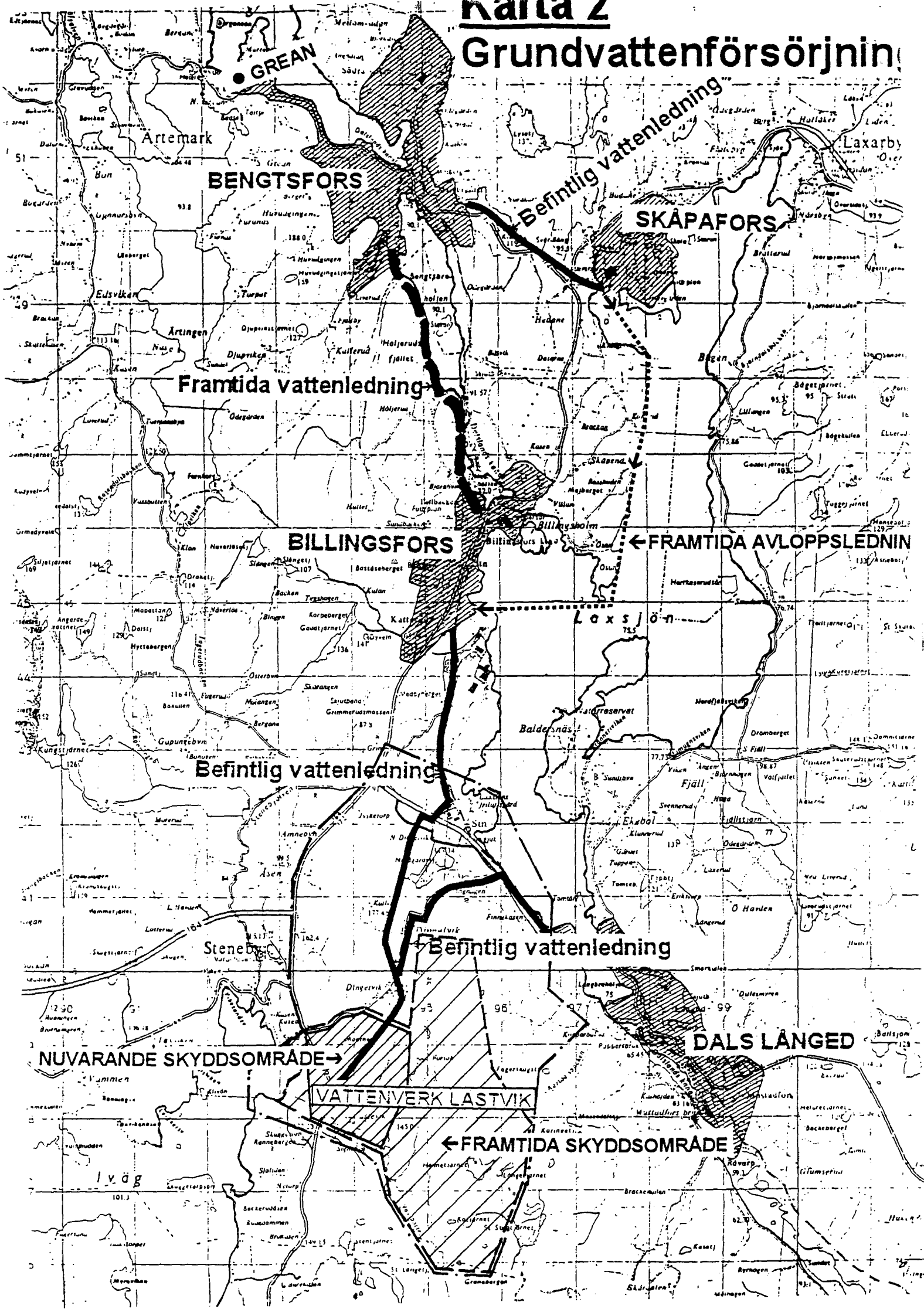
Skyddsområde

För vattentäkten vid Lästvik finns ett skyddsområde, fastställt av länsstyrelsen 1973 med stöd av vattenlagen. Skyddsområdets avgränsning framgår av karta. Inom skyddsområdet gäller en rad restriktioner och bestämmelser, av vilka följande kan vara av särskilt intresse i detta sammanhang:

- brandfarlig vätska får hanteras endast i överensstämmelse med kommerskollegiums tillämpningsföreskrifter (§ 3 a)
- andra skadliga ämnen, som exempelvis olja, tjärprodukter, fenoler, bekämpningsmedel, dammbindningsmedel samt industriella råvaror, produkter och avfallsämnen får inte förvaras eller hanteras så att grundvattnet kan förorenas (§ 3 b).
- täktverksamhet får inte utan särskilda skäl medges till lägre nivå än en meter över den beräknade högsta grundvattenytan (§ 3 g). (Länsstyrelsen allmänna kungörelser 1973:153 A).

Framtida anspråk

Vattentäkten i Lästvik försörjer idag bland annat Dals Långed och Billingsfors tätorter med dricksvatten. Bengtsfors och Skåpafors tätorter försörjs av Greans vattenverk nordväst om Bengtsfors. Detta vatten är dock inte av samma höga kvalitet som det från Lästvik. Den tekniska utvecklingen och de ökade miljökraven på den tekniska försörjningen har medfört att kommunen sedan några år tillbaka diskuterar möjligheterna att ledningsmässigt sammanbinda de fyra aktuella tätorterna vad gäller såväl vattenförsörjning som avlopp. Även fjärrvärmesammankoppling kan bli aktuell mellan Billingsfors och Bengtsfors. Det är av utomordentligt stor betydelse för kommunen att grundvattentäkten i Lästvik skyddas från störningar eller ingrepp som kan försämra vattenkvaliteten eller minska det möjliga uttaget nu och i framtiden. Med tanke på vattnets mycket höga kvalitet och situationen för vattenförsörjningen i ett europeiskt perspektiv, är det rimligt att se Lästvikstakten som en naturresurs av stort potentiellt kommersiellt värde. Genom infiltration skulle uttaget av dricksvatten av mycket hög kvalitet kunna ökas kraftigt, sannolikt till mycket begränsade kostnader. För att slå vakt om denna möjlighet måste ytvattnet i området skyddas mot föroreningar även utanför det nuvarande skyddsområdet för vattentäkten. Detta gäller i första hand Kolvattnet och dess tillrinningsområde, men även Iväg.

BEBYGGELSE OCH BOENDE

Den östra delen av planområdet ligger relativt nära Dals Långeds tätort. Enligt översiktsplanen skall fördjupad översiktsplan upprättas för denna del. Syftet med den fördjupade planen skulle enligt översiktsplanen bland annat vara att ange en långsiktig strategi för turismens utveckling. Någon nämnvärd expansion av bebyggelsen förutses inte.

Dingelvik är i översiktsplanen klassad som område med samlad bebyggelse med plankrav.

Planområdets västra del är i översiktsplanen klassat som utbyggnadszon och zon för kompletteringsbebyggelse med särskild naturvårdshänsyn.

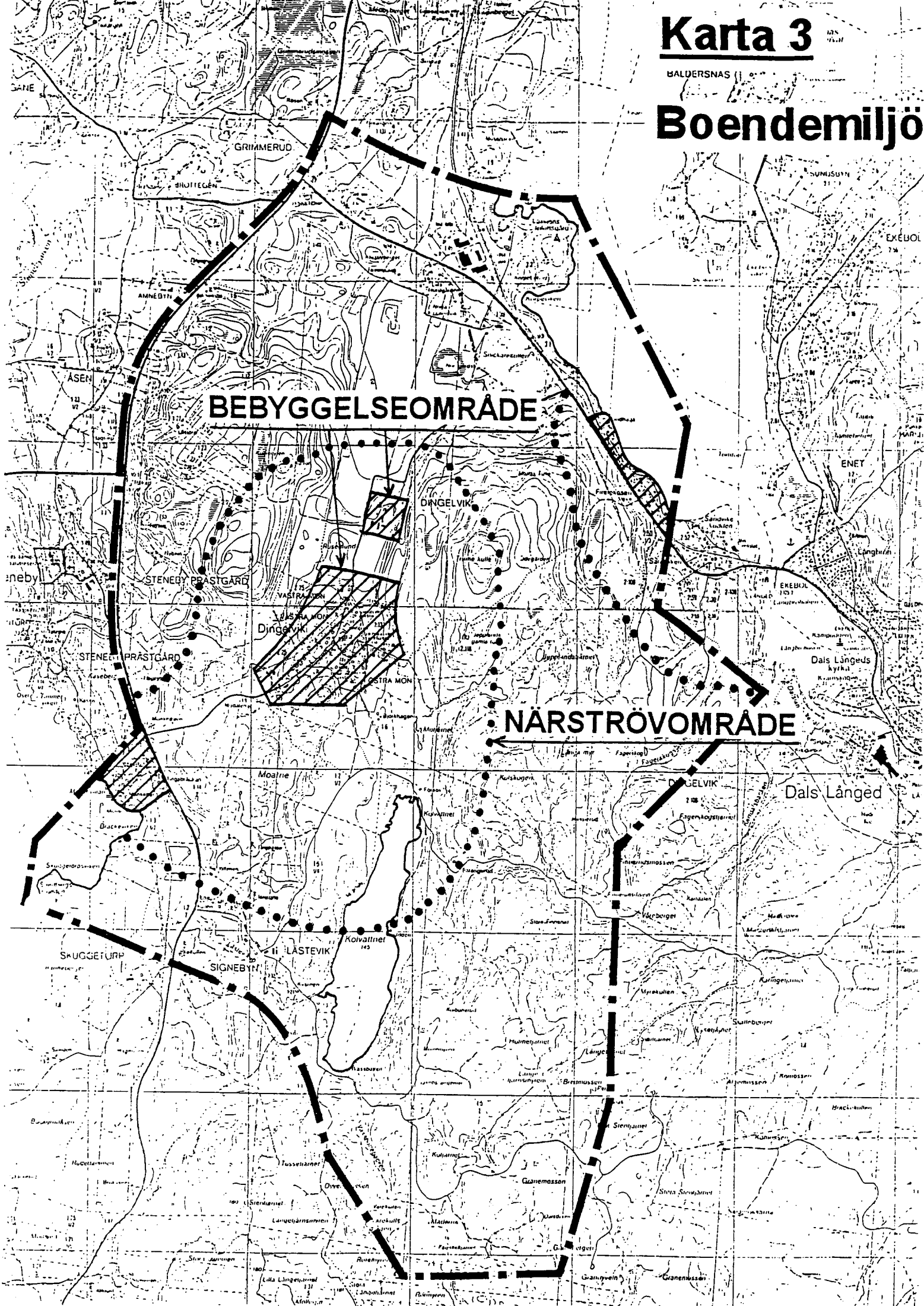
Framtida anspråk

Miljön för befintlig och tillkommande bebyggelse, främst den samlade bebyggelsen i Dingelvik, bör bevaras. Det gäller också närströvmrådena kring bebyggelsen.

Karta 3

BALDERSNAS

Boendemiljö

NATURVÄRDEN OCH NATURVÅRD

Sjöar och vattendrag

Det berörda området avvattnas västerut via Lästviksbäcken som mynnar i Iväg. I öster avvattnas området via Kartdalsbäcken som mynnar i Långbrohöljen, samt två mindre bäckar längre mot norr. Båda mynnar i Laxsjön.

Stenebyälvens sjösystem är ett område av riksintresse för naturvård som berör en stor del av planområdet. Sjön Iväg ingår i området. Som motiv för klassningen anges bland annat att Iväg och Stenebyälven är exempel på sjö och vattendrag med hög biologisk funktion och goda exempel på olika landformer. Sjösystemet är väsentligen opåverkat. Som förutsättning för att områdets värden ska bestå anges att den höga vattenkvaliteten måste bibehållas och området i övrigt bevara sin opåverkade karaktär.

Geologiska formationer

Grusfältet Moarne och den norra delen av Ivägsåsen ligger inom planområdet. Båda dessa formationer ingår i det åsstråk i mellersta Dalsland som kan följas från Ödskölts moar i söder, över Laxarby och upp mot Värmlandsgränsen i norr. Moarne är ett omkring 1 km² stort grusfält med ett omfattande system av åsgropar och ryggar. Ivägsåsen och Moarne bildades i samband med den senaste inlandsisens avsmältning. Moarne är den största sammanhängande isälvsavlagringen i Dalsland norr om den s k mellansvenska israndzonen, där bland annat Ödskölts moar ingår.

Närmast söder om Moarne uppträder åsstråket i två fristående kullar, vid Lästvik och Signeby. Därefter vidtar Ivägsåsen som en mäktig sammanhängande grusbildning längs östra sidan av sjön Iväg.

Moarne och Ivägsåsen är klassade som riksintresse för naturvård och ingår i området Stenebyälvens sjösystem (se ovan). Den komplexa isälvsbildningen, bland annat Moarnes omfattande system av åsgropar, är en av de faktorer som föranlett klassningen som riksobjekt. Som en förutsättning för att områdets värde ska bevaras har i riksplaneringen angetts att Ivägsåsen och Moarne förblir opåverkade. Bengtsfors kommun har i översiktsplanen godtagit avgränsningen av riksobjektet och uttalat att täkter och andra ingrepp i miljön i de geovetenskapligt intressanta delarna skall prövas restriktivt.

Våtmarker

Norr om sjön Kölvattnet finns ett mindre våtmarksområde med höga naturvärden (objekt nr 09B 7H01 i våtmarkshanteringen för Älvsborgs län). Området omfattar totalt 16 ha fördelat på flera mindre områden från strandsumpskogen vid Kölvattnets nordspets till den igenväxande myrgölen längre norrut. Områdets naturvärden är knutna till förekomsten av skyddsvärda våtmarksväxter, bland annat Gotlandsag, myggblomster, kallgräs och snip.

Området är enligt våtmarksinventeringen av högsta skyddsklass (klass 1). Skyddsvärdesklassningen är gjord enligt en nationell standard, fastställd av naturvårdsverket. Objekt i klass 1 har särskilt höga naturvärden och tillhör de mest skyddsvärda inom den naturgeografiska region där de förekommer. Ett grundkrav för dessa områden är hydrologisk stabilitet, vilket innebär att de måste vara väsentligen opåverkade av mänskliga ingrepp (undantaget hävd som bete och slåtter) för att kunna bibehålla sina naturvärden. I planeringssammanhang innebär detta att inga ytterligare ingrepp får tillåtas.

Lövskogsområden

Området är i lövskogsinventeringen (objekt 41, 42, och 43) av skyddsklass 3. Skogstypen är blandskog av trivialtyp d.v.s. klibbal och gråal, asp, björk, mindre inslag av ask, lönn, sälg samt även inslag av gran och tall.

Stora opåverkade områden

En del av planområdet inkluderat Kolvattnet och ett parti öster därom ingår i ett som i kommunens översiktsplan klassats som "stort opåverkat område" med stöd av naturresurslagen (NRL 2:2). Denna lagregel är tillämplig på områden som enligt lagen inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploatering eller andra ingrepp i miljön. Sådana områden ska enligt NRL så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär.

Området i fråga är skogspartiet mellan Långbrohöljen /Råvarpen i öster och väg 172 längs lväg i väster. Endast den nordligaste spetsen av detta område, som naturgeografiskt kan sägas vara den nordligaste delen av Kroppefjällsplatån, omfattas av denna plan.

Framtida anspråk

Områdets värden för naturvård och friluftsliv bör bevaras. Detta krav är givetvis särskilt starkt vad gäller riksintressena. De framtida anspråken vad gäller det stora orörda området i södra delen av planområdet bestäms av reglerna i NRL 2:2.

Kommunen anser att riksintresset NP 8, naturvård, bör utökas till att omfatta hela nederbördsområdet för Kolvattnet.

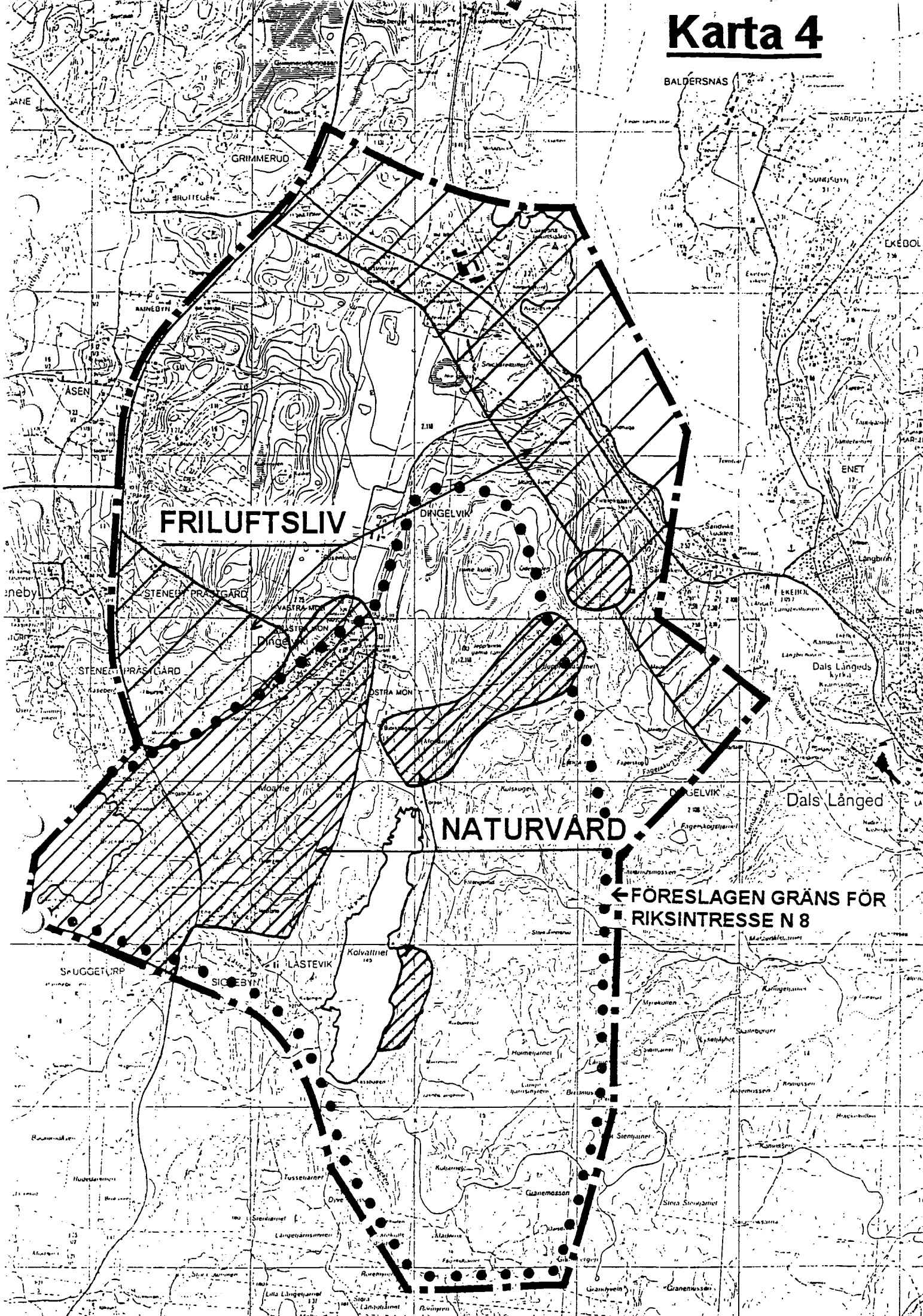
Karta 4

BALDERSNAS

FRILUFTSLIV

NATURVÅRD

← FÖRESLAGEN GRÄNS FÖR
RIKSINTRESSE N 8

KULTURMILJÖVÅRD

Partiet kring slussen i Långbron är klassat som riksintresse från kulturmiljösynpunkt (KP 9)

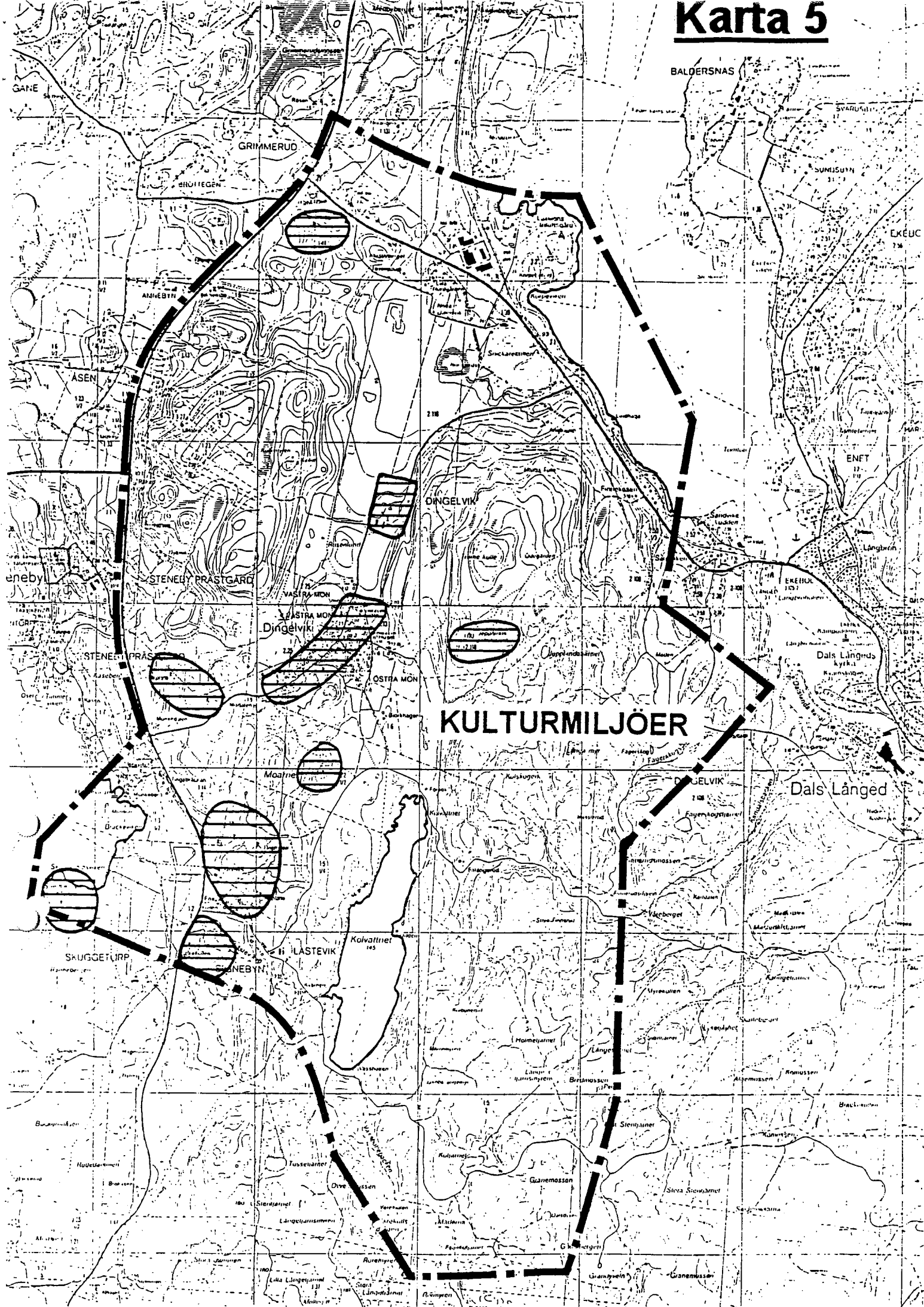
I övrigt finns 23 fornlämningar markerade på ekonomiska kartan inom planområdet. Det rör sig huvudsakligen om stensättningar och rösen, varav några grupperade i mindre gravfält. Det finns också några fångstgropar och en stenåldersboplats (nr 103) inom området. Fornlämningarna är koncentrerade till Ivägsåsen och Moarne. Det största gravfältet (nr 178), omfattande minst 20 stensättningar, ligger i nordöstra delen av Moarne. Ingen av fornlämningarna närmare undersökt.

Dingelviks säteri, med anor ända från 1400-talet, är en av Dalslands största gårdar och besitter genom sin storlek och långa historia ett stort kulturhistoriskt värde.

Framtida anspråk

De aktuella områdena är skyddade av kulturmiljölagen. En industriell verksamhet i närheten av områdena påverkar naturligtvis dessa negativt.

BALDERSNAS

TURISM OCH FRILUFTSLIV

Områdets betydelse för turism och friluftsliv är främst knutet till Dalslands sjö- och kanalsystem, som är klassat som område av riksintresse för friluftslivet. (FP1). Riksintresset berör en smal remsa av planområdets östligaste del, den s.k. kanalkontaktzonen mot Laxsjön och Långbrohöljen. Områdets värden är främst knutna till kanoting, båtsport och bad, men även bär- och svamp-plockning, fritidsfiske och strövande anges som intressen.

Sjön Iväg och Stenebyälven har i viss utsträckning betydelse för båtsport och friluftsliv. Även här är det av betydelse att vattenkvaliteten inte påverkas negativt.

Som förutsättningar för att områdets värde ska bestå, anges att betydande delar av området bibehåller sin karaktär av sammanhängande naturområde med inslag av odlingsmarker. Området påverkas negativt av exempelvis skogsbrändor, strandnära områden, vägdragning och industriutsläpp.

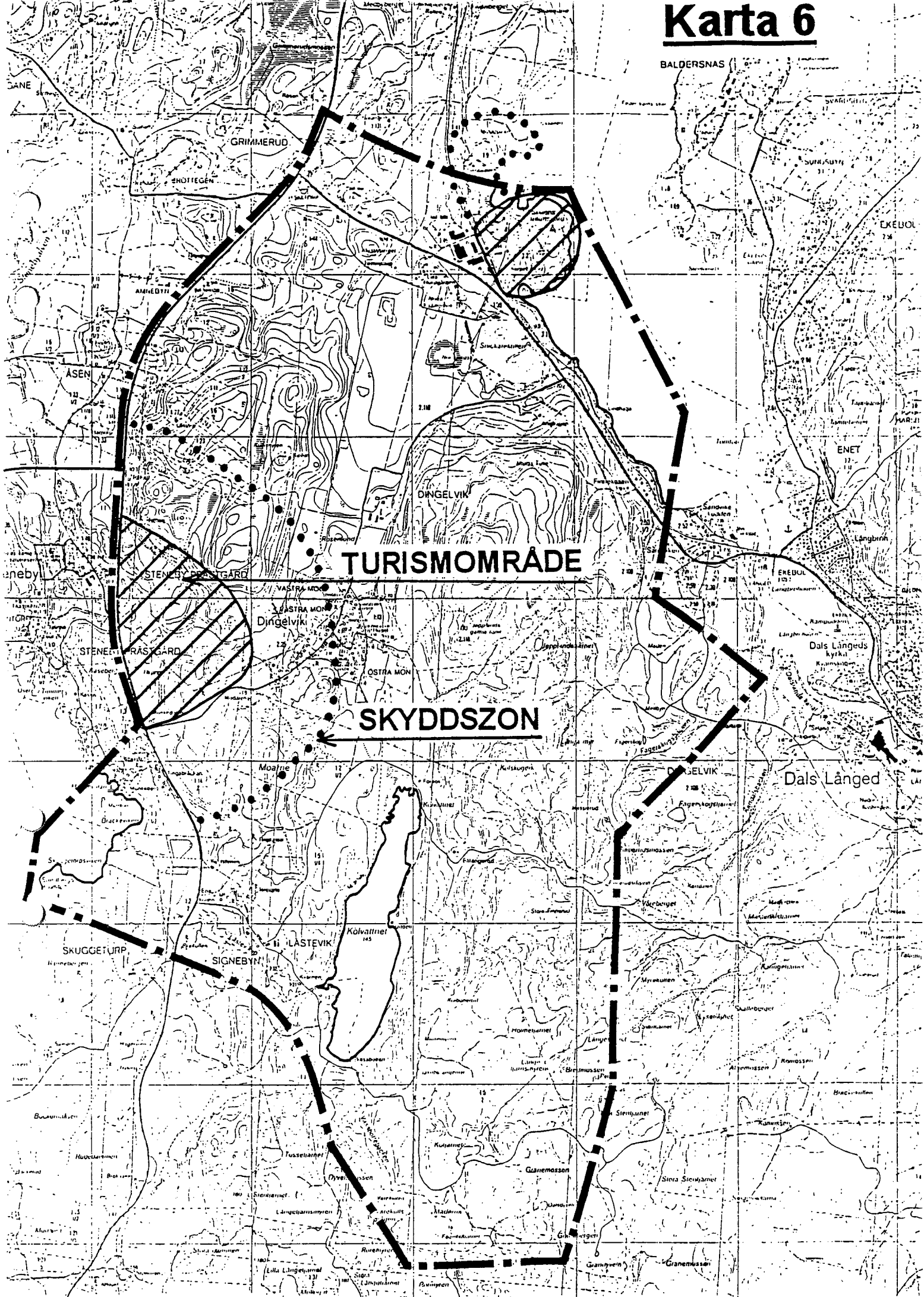
Skogspartierna inom planområdet är betydelsefulla som närströvsområde för boende i Dingelvik och Dals Långed samt för gäster vid Laxsjöns Friluftsgård.

Två företag i turistbranschen, Dalslands aktiviteter och Laxsjöns Friluftsgård, har sin bas inom planområdet och använder delar av området för sina verksamheter.

Framtida anspråk

För turistverksamhetens utveckling är det viktigt att området kan behålla sin nuvarande karaktär.

BALDERSNAS

AREELLA NÄRINGAR

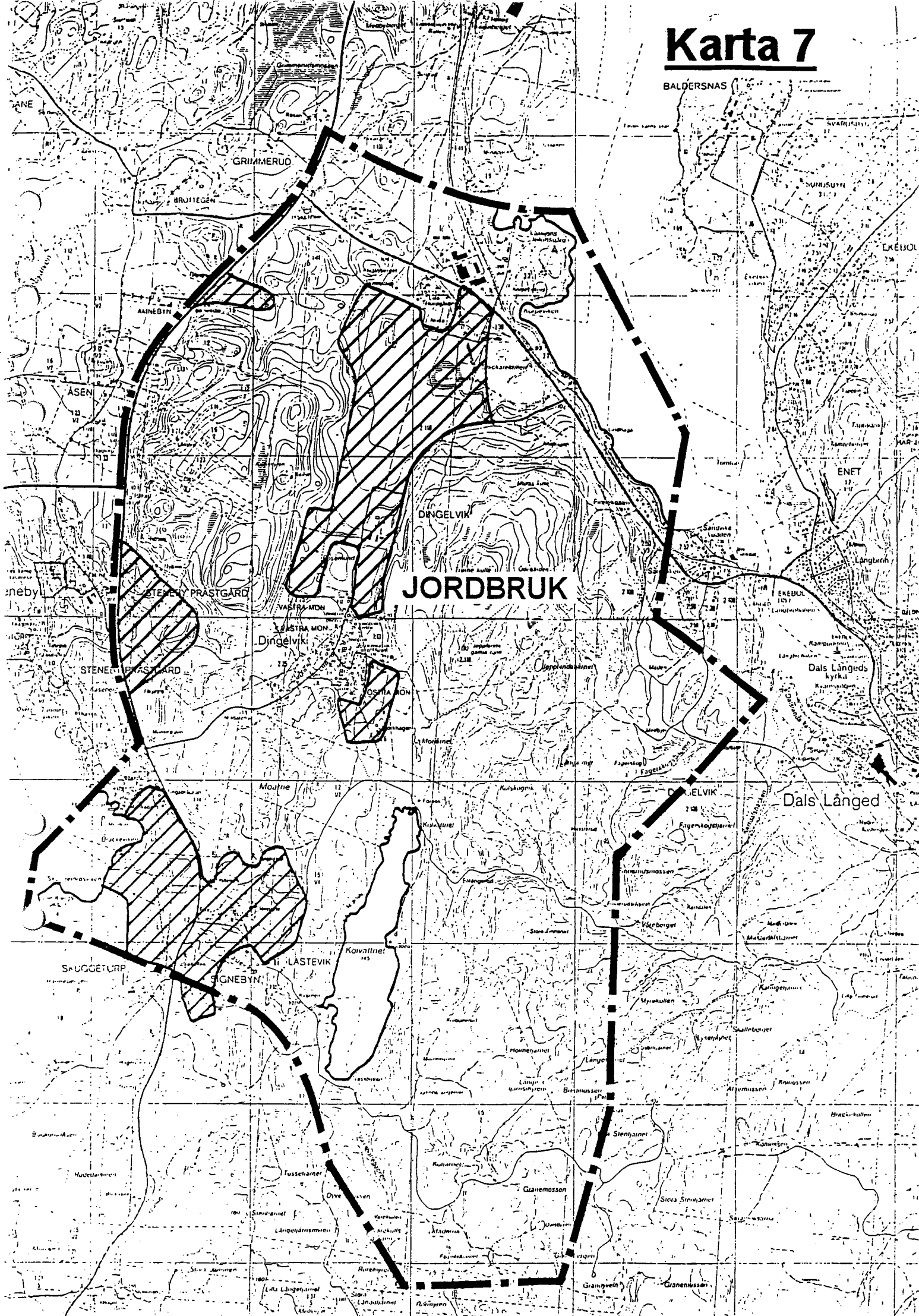
Området domineras av skogsbruk. Ett par mindre sammanhängande jordbruksarealer finns inom området. Dingelviks gård är ett aktivt jordbruk med bland annat jordgubbsodlingar. Jordbruksdriften vid Lästvik är inriktad mot framställning av kravodlade produkter.

Framtid anspråk

Det är naturligtvis viktigt att de aktuella företagen kan fortsätta och utveckla sin verksamhet. För landskapsbilden, det öppna odlingslandskapet och den levande landsbygden inom planområdet skulle det vara en stor förlust om jordbruket lades ned.

Karta 7

BALDERSNAS

MINERALFÖREKOMST

Tricorona Mineral AB (f.d.Wermlands Guldbrytning AB), söker tillstånd att bryta koppar i ett område omedelbart öster om Dingelvik och Lästvik. Malmen ska enligt planerna brytas på 150 m djup med den så kallade "rum-pelar"-metoden. Mot söder planeras brytning ske till i höjd med Kölvattnets nordspets. Två gruvschakt planeras.

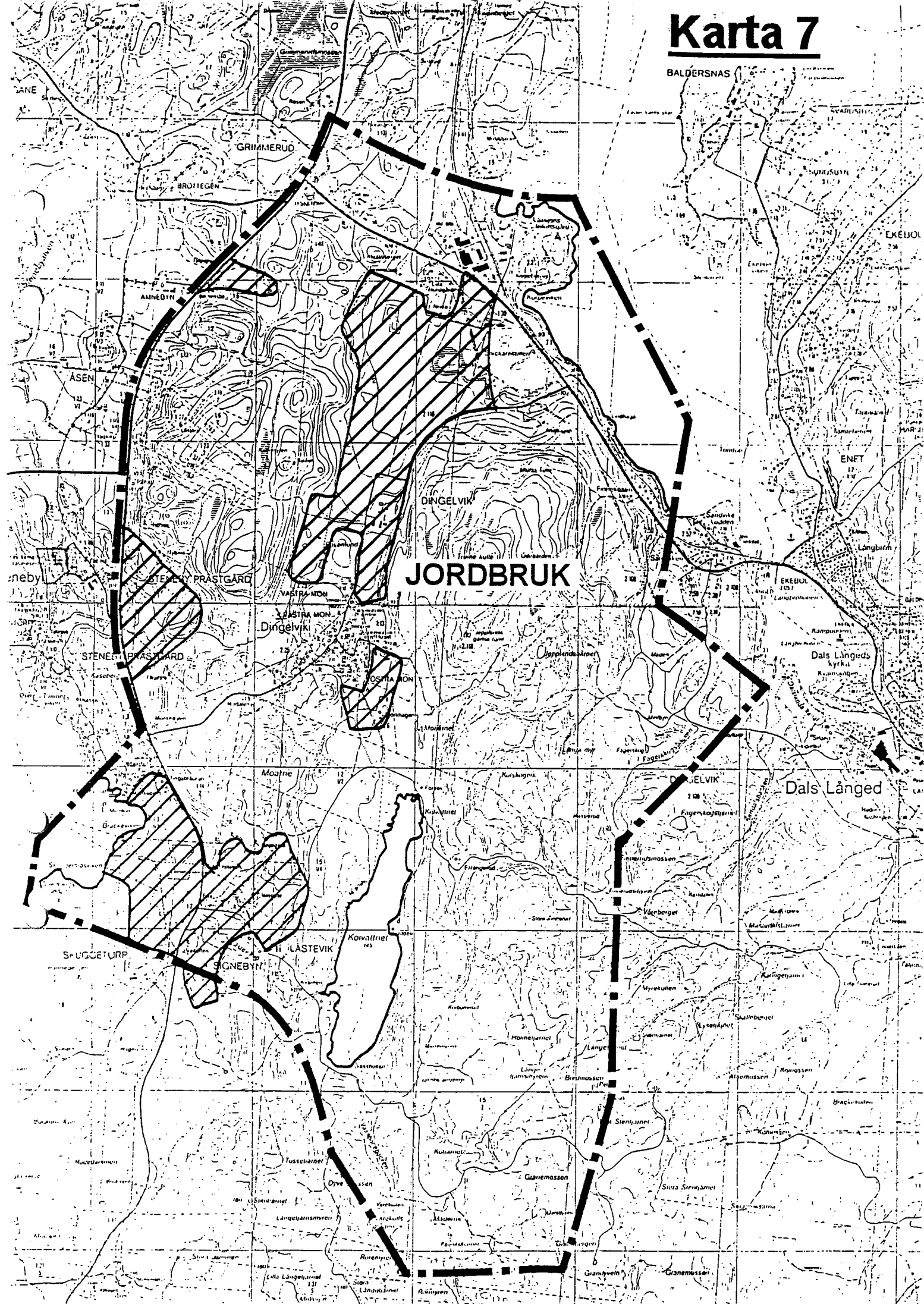
Efter muntligen lämnad information till samhällsbyggnadsnämnden, planeras årliga uttaget bli 500 000 ton under en period av 10-12 år. (SBN 1995-05-31). Den brutna malmen skall krossas och anrikas i området. Restprodukten deponeras i s.k. sandmagasin som förläggs till lågpunkter i terrängen.

Framtida anspråk gruvdrift

Gruvdriften fordrar ett förhållandevis stort verksamhetsområde där verksamheten ges företräde framför annan markanvändning. Vissa delar av området kommer att helt förändras och här uppstår också mycket starka störningar. Det gäller gruvöppningarna, anrikningsverken/industriområdena och sandmagasinen. Utanför verksamhetsområdet kommer en zon att störas av industribuller, trafikbuller, eventuella luftföroreningar och påverkan på grundvattnet.

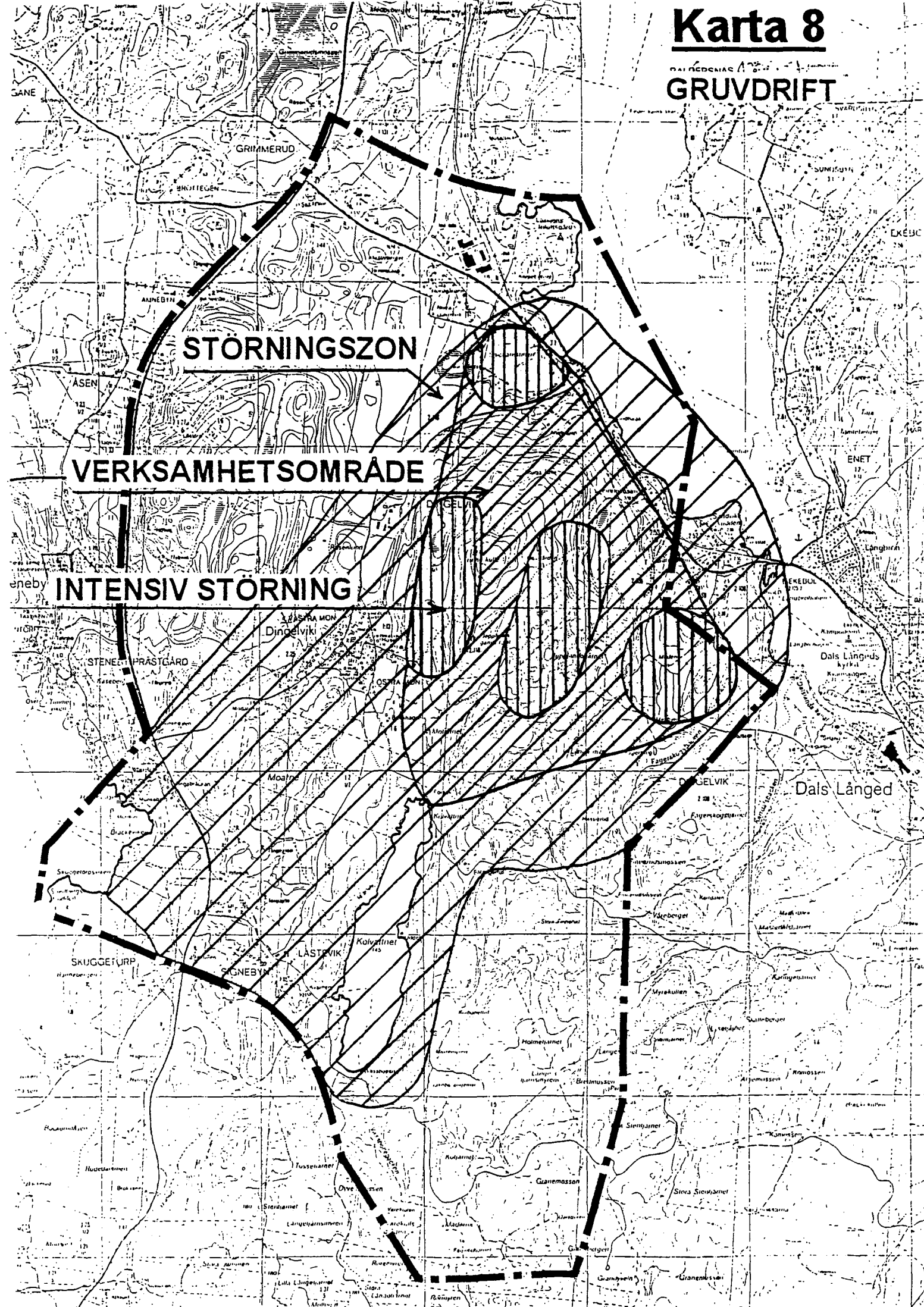
Karta 7

BALDERSNAS

Karta 8

GRUVDRIFT

KONSEKVENSER AV OLIKA MARKANVÄNDNING

MILJÖKONSEKVENSER AV GRUVBRYTNING

Allmänt

Gruvhantering kan medföra en rad olika negativa miljökonsekvenser. De mest allmänt förekommande är:

- vibrationer orsakade av sprängning. Störande effekter kan förekomma inom några hundra meter från gruvan.
- främst vid stora gruvor kan finnas risk för sättningar i markytan.
- upplag av stora volymer grovt avfall (skrotsten) kan verka störande på landskapsbilden. I många fall kan detta avfall dock återfyllas i gruvan.
- anrikningsverk kan förorsaka störningar genom buller och damm.
- finkornt avfall från anrikningsprocessen kan medföra risk för utlakning av (ofta) sulfider och olika metaller till yt- och grundvatten. Vilka ämnen som kan utlakas beror på malmens sammansättning. Placering och utförande av de sandmagasin där avfallsprodukterna deponeras är av avgörande betydelse för utlakningsrisken.
- det vatten som pumpas upp ur gruvan är normalt förorenat med rester av sprängmedel (nitrater och olja). Normalt beräknas detta spill till 5-10 procent av den totala mängden använda sprängmedel. Detta kan medföra risker för förorening av grundvatten och ytvatten.
- det grundvatten som tränger in i gruvan genom sprickor i berggrunden måste kontinuerligt pumpas upp för att förhindra att gruvan vattenfylls. Detta innebär en avsänkning av grundvattennivån lokalt i en "tratt" runt gruvschaktet. (Muntliga uppgifter Niklas Svenningsen, Naturvårdsverket 1996-02-20)

Självfallet är miljöeffekterna beroende av många faktorer som varierar kraftigt mellan olika gruvor. Gruvbrytningens omfattning är av avgörande betydelse. Den planerade verksamheten vid Dingelvik är i ett nationellt perspektiv av liten omfattning.

Med tanke på närheten till vattentäkten i Lästvik är den planerade kopparbrytningens eventuella effekter på grundvattnet av störst intresse i detta sammanhang.

Effekter på grundvattnet

Gruvverksamheten kan påverka grundvattnet såväl till kvalitet som kvantitet. Påverkan blir olika under brytningsperioden och efter att den avslutats.

Effekter under brytningsperioden

Efter brytningsperioden upphör länshållningen av gruvan och grundvattenytan kommer på sikt att återgå till sitt ursprungliga läge. Det bedöms därför inte finnas någon risk för långsiktigt minskad grundvattentillgång.

Grundvattensänkning innebär att syre får tillträde till lägre nivåer i berget. Därmed kan metaller oxideras. När sedan grundvattenytan stiger efter brytningsperioden kan de oxiderade metallerna lösas ut och transporteras bort med grundvattnet. Även kvarvarande rester av sprängmedel kan lösas i grundvattnet. Detta kommer med stor säkerhet att innebära att berggrundvattnet kommer att få förhöjda metallhalter sedan brytningen avslutats. Den huvudsakliga strömningsriktningen för grundvattnet i området bedöms vara mot sydväst. Det finns därför en liten risk att tillrinningsområdet för Lästviks grundvattentäkt kan bli påverkat. Risken för detta är till stor del beroende av hydrauliska kontakten mellan jordlager och berg.

Sandmagasin, där avfallet från anrikningsprocessen lagras, kan också läcka metaller och (ofta) svavel. Beroende på hur dessa magasin lokaliseras, kan framförallt ytvatten men även grundvatten påverkas. (VIAK 1995-11-16)
Numera täcks normalt denna typ av depåer med vatten, vilket förhindrar oxidering av sedimenten. Det har visat sig vara en effektiv metod att förhindra utlakning.

KAN GRUVDRIFT OCH UTVINNING AV GRUNDVATTEN FÖRENAS ?

Den genomförda studien visar att ett val måste göras mellan utvinningen av koppar eller vatten. Gruvdriften innebär med säkerhet att vattentäkten nedgraderas. Risken för påverkan medför att varken kommunen eller enskilda företag kan investera i framtida vattentäkt. Kommunen måste satsa resurser på att hitta alternativ vattenförsörjning. Ett så högkvalitativt vatten som vid Lästvik finns inte att tillgå i den aktuella delen av kommunen.

AVVÄGNING MELLAN OLIKA ALLMÄNNA INTRESSEN

Miljön- kommunens viktigaste utvecklingsfaktor

Starka krafter i samhället verkar för koncentration av befolkningen till några få stora tätortsregioner. Många små landsbygdskommuner har i likhet med Bengtsfors tvingats konstatera vikande befolkningssiffror och en alltmer ogynnsam åldersfördelning med, proportionellt sett, allt färre yngre innevånare.

Självklart är det ett centralt mål för kommunen att vända denna utveckling. Det kräver målmedvetna och aktiva insatser. Det är inte tillräckligt med arbetstillfällen och social service. Kommunen måste dessutom effektivt utnyttja sina konkurrensfördelar- eftersom det i grund och botten handlar om konkurrens om ett, i stort sett givet befolkningsunderlag.

Miljön är ett av de få områden där Bengtsfors kommun har goda möjligheter att erbjuda sina innevånare något utöver det de stora tätortsregionerna kan - ren luft, rent vatten och rik tillgång till mark för rekreation på nära håll. Naturen är också den i särklass viktigaste resursen för en näringsgren av central betydelse i kommunen, turismen. Översiktsplanen för Bengtsfors kommun, antagen 1994-03-28, understryker att miljön blir allt viktigare för människors val av bostadsort och att kommunen har möjligheter att skaffa sig konkurrensfördelar på detta område. Planen slår fast att kommunen är en av landets naturskönaste och att "vi måste slå vakt om och utveckla de miljöfördelar som kommunen har. Detta gäller både bebyggelsemiljöer, kulturlandskap och opåverkade naturmiljöer".

Miljön är således av avgörande betydelse för kommunens utveckling. Det är ett centralt mål för planeringen att slå vakt om naturvärdena, dels som en förutsättning för turismen, dels som en tillgång för den bofasta befolkningen.

Ekolandskapet Dalsland

Bengtsfors kommun deltar tillsammans med länsstyrelsen och övriga kommuner i Dalsland i projektet "Ekolandskap Dalsland". Syftet med projektet är att lyfta fram miljöfrågorna i landskapet på bred front.

Inom ramen för "Ekolandskap Dalsland" har kommunerna antagit ett antal mål som ska vara vägledande vid kommunala beslut och som ska styra utvecklingen mot ett hållbarare samhälle. Ett övergripande mål är, att kommunen ska bedriva ett miljöarbete som innebär en effektiv övergång till ekologiskt hållbar utveckling. Detta innebär bland annat:

- att känsliga ekosystem och den biologiska mångfalden ska bevaras.
- att användningen av farliga ämnen och varor som kan ge skador på människor och/eller miljö ska minska.
- att markens och vattendragens långsiktiga produktionsförmåga ska bevaras.

Ett val måste göras !

I avvägningen mellan olika intressen finner kommunen att vattentäkten måste ges företräde. Tillgången till högkvalitativt vatten vid Lästvik är av stor betydelse för kommunen vad gäller vattenförsörjningen, kommunal ekonomi och sysselsättning inom bordsvattenframställningen och turismen. Därtill kommer de lokala konsekvenserna för bostadsmiljö naturvård och friluftsliv. Kommunen motsätter sig av dessa skäl en gruvbrytning inom området.

RIKSINTRESSEN

Enligt naturresurslagen (NRL 2:10) skall, om ett område är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Den grundläggande konflikten i detta fall föreligger mellan områden med värdefulla ämnen och mineraler (NRL 2:7) och områden med naturvärden, kulturvärden eller som har betydelse för friluftslivet. Endast naturvärden är dock utpekade som ett riksintresse.

Enligt kommunens uppfattning bör i enlighet med NRL 2:10 naturvårdsintresset ges företräde. Kommunen anser vidare att avgränsningen av riksintresset för naturvård (N 8) bör utökas till att omfatta hela avrinningsområdet för Kolvattnet enligt redovisning på karta 4.

BEVARANDE/UTVECKLINGSPLAN

1. Det framlagda planförslaget innebär således att vattenförsörjningen, bevarandeintressena, turismen, friluftslivet och boendet ges företräde.
2. Förslaget innebär även att riksintresset för naturvård N 8, utökas till att omfatta hela Kolvattnets avrinningsområde.
3. Vidare föreslås en utökning av skyddsområdet för grundvattentäkten samt att detta område ävern säkerställs genom detaljplanläggning.

PLANFÖRSLAG

